

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Analýza daňových povinností ve sdílené ekonomice

Analysis of Tax Liability in Sharing Economy

Student: Barbora Hýžová

Vedoucí bakalářské práce: Dr Mgr. Damian Czudek, Ph.D.

Ostrava 2018

Zadání bakalářské práce

Student: **Barbora Hýžová**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R020 Ekonomika podniku

Specializace: 03 Ekonomika a právo v podnikání

Téma: **Analýza daňových povinností ve sdílené ekonomice**
Analysis of Tax Liability in Sharing Economy

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Pojem a charakteristika sdílené ekonomiky
3. Právní aspekty subjektů působících ve sdílené ekonomice
4. Finanční a daňové aspekty
5. Faktické chování subjektů účastnících se na sdílené ekonomice
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BENDA, Marek. Perspektivy sdílené ekonomiky. *Dokumentační bulletin MF: Přehled dokumentovaných článků, knih, a dalších informačních zdrojů*. Praha, (6) 2016. ISSN 1804-7262.

JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-639-2.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3.

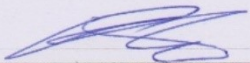
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Dr Mgr. Damian Czudek, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 11.05.2018

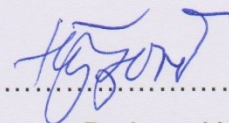

Ing. Josef Kašík, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 11. 5. 2018

Barbora Hýžová

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Dr Mgr. Damianu Czudkovi Ph.D., za odborné vedení práce, cenné rady a ochotu odpovídat na mé dotazy při psaní práce.

Obsah

1	Úvod	5
2	Pojem a charakteristika sdílené ekonomiky	7
2.1	Vymezení pojmu „sdílená ekonomika“ a pojmů obdobných	8
2.1.1	Sdílená ekonomika	8
2.1.2	Spoluspotřebitelství	10
2.1.3	Kolaborativní ekonomika	10
2.2	Pozitiva sdílené ekonomiky	11
2.3	Negativa sdílené ekonomiky	12
3	Právní aspekty subjektů působících ve sdílené ekonomice	13
3.1	Ochrana soukromí a osobních údajů.....	13
3.2	Pracovněprávní aspekty	14
3.2.1	Závislá práce	14
3.2.2	Subjekt poskytovatele.....	15
3.2.3	Uber	16
4	Finanční a daňové aspekty	19
4.1	Daň z příjmů fyzických osob.....	19
4.1.1	Airbnb	20
4.1.2	Zonky.....	21
4.2	Daň z příjmů právnických osob	21
4.3	Místní poplatky	21
4.4	Daň z přidané hodnoty	23
4.4.1	Airbnb	25
4.5	Zdravotní a sociální pojištění.....	25
4.6	Elektronická evidence tržeb	25
5	Faktické chování subjektů účastnících se na sdílené ekonomice	26
5.1	Airbnb.....	26

5.1.1	Historie	26
5.1.2	Faktory úspěchu	27
5.1.3	Specifické aspekty sdíleného ubytování	28
5.1.4	Cenový systém	29
5.1.5	Situace v Evropě.....	29
5.1.6	Situace v České republice	30
5.2	Uber	30
5.2.1	Situace v České republice	31
5.2.2	Situace v Evropě.....	34
5.2.3	Pohled cestujícího	35
5.2.4	Pohled řidiče	35
5.3	Zonky	36
5.3.1	Pohled žadatele	38
5.3.2	Pohled investora	38
5.3.3	Systém fungování	39
6	Závěr.....	41
	Seznam použité literatury	42
	Seznam zkratk.....	48
	Seznam tabulek	
	Tabulka 5.3-1	39

1 Úvod

V posledních letech čím dál více narážíme na pojem sdílená ekonomika, který zasahuje do sociální a ekonomické oblasti, mnohdy se však můžeme setkat s názorem, že jde o nějaký nový trend, nicméně faktem je, že sdílení statků a služeb existuje odjakživa.

Cílem této práce je charakterizovat daňové a další právní povinnosti subjektů účastnících se na sdílené ekonomice, popsat možné problémy jenž vznikají v důsledku nedostatečné právní regulace a porovnat se situací v jiných evropských státech.

V současnosti prozatím pro pojem sdílená ekonomika neexistuje všeobecně uznávaná definice, a proto charakterizovat ho není vůbec snadné. Různým pojetím je věnována první kapitola, kde jsou definovány pojmy sdílená ekonomika, spoluspotřebitelství a kolaborativní ekonomika, také jsou popsány výhody a nevýhody, které přináší rozvoj tohoto trendu. Jednou z věcí, která pomohla k rozšíření sdílené ekonomiky ve společnosti je rozvoj digitálních platform spojený růstem počtu uživatelů. Tyto subjekty mohou do modelu sdílené ekonomiky zasahovat a zároveň tak vytvářet nové trhy nabídky a poptávky nebo další právní vztahy. Modely sdílené ekonomiky můžeme rozdělit do pěti sektorů, ve kterých poskytují své služby - ubytování, doprava, profesionální služby, neprofesionální služby a financování. Také je můžeme dělit z hlediska toho, zda jsou poskytovány zdarma (Airbnb) nebo za úplatu (Couchsurfing). S růstem sdílené ekonomiky se však pojí i otázka pro regulaci z hlediska jednotlivých právních oborů. Je třeba se totiž zabývat právy a povinnostmi všech zúčastněných subjektů, to znamená z pohledu uživatele, poskytovatele a zprostředkující platformy. Konkrétně ve druhé kapitole jsou zmíněny problémy pracovního práva, kde jednou z hlavních obtíží je definování pracovněprávních vztahů mezi platformou a poskytovatelem služeb. Vzhledem k tomu, že takový „pracovník“ sdílené ekonomiky není fakticky v zaměstnaneckém poměru, nemá nárok na určité jistoty spojené s jeho výkonem činnosti (např. minimální výše odměny). Proto je snahou vytvořit spravedlivé a důstojné podmínky pro tyto pracovníky a zajistit jim tak minimální práva spojená s jejich výkonem činnosti. Další záležitostí je ochrana soukromí a osobních údajů týkající se zejména uživatelů aplikací sdílené ekonomiky. Po stránce finančního a

daňového práva se práce v následující kapitole zabývá povinnostmi subjektů hradit daně z příjmů, daň z přidané hodnoty a v případě poskytování ubytování i místní poplatky. V rámci této kapitoly je zmíněna i elektronická evidence tržeb. V závěrečné části práce je popsáno, v jakých oblastech služeb se můžeme setkat se sdílenou ekonomikou v praxi a skutečným chování subjektů, které ji provozují, a také srovnání se situací v jiných evropských zemích. Jako příklad pro toto srovnání byly zvoleny platformy v oblasti ubytovacího (Airbnb), dopravního (Uber) a finančního (Zonky) sektoru, poskytující služby ve sdílené ekonomice.

2 Pojem a charakteristika sdílené ekonomiky

Se sdílením určitého statku, popř. služby se společnost setkává odjakživa, historicky tedy sdílená ekonomika nepředstavuje žádný nový koncept. Avšak její význam ve světě od počátku 21.století ještě více stoupá. V České republice, dle výzkumu společnosti IPSOS pro Českou asociaci sdílené ekonomiky, je ovšem znalost pojmu sdílená ekonomika zatím nízká, a to 29 %, nicméně těchto služeb již využila skoro čtvrtina lidí v ČR. Mimo to se do nabídky svých služeb či aktiv prostřednictvím platform sdílení zapojilo 8 % lidí a další 10 % to má v úmyslu.¹

K nárůstu sdílené ekonomiky došlo zejména s rozvojem moderních informačních technologií, chytrých telefonů, bezdrátového připojení, využíváním Big Data, a také digitálních platform, které vytváří nové příležitosti ke sdílení pro subjekty on-line. Dosahuje se tedy podstatného vývoje, kdy lidé mohou využít internet nejen pro sdílení informací, poznatků a vědomostí, ale také pro sdílení služeb nebo hmotných a nehmotných statků.

Z tiskové zprávy² společnosti Deloitte vyplývá, že v současnosti sdílená ekonomika nevyužívá zcela svůj potenciál a podílí se na českém HDP pouze v rozpětí 0,02 % až 0,04 %, což je přibližně 900 milionů až 2 miliardy Kč. Vzhledem k tomu, že různé sféry sdílené ekonomiky jako například ubytování, doprava či finanční služby se neustále rozrůstají, očekává se, že v budoucnu by sdílená ekonomika mohla tvořit 0,51 % až 1,19 % HDP, to znamená asi 25,7 až 59,9 miliardy Kč, a stát se tak postupně významnější součástí ekonomiky v ČR jako celku.

S rychlým vývinem sdílené ekonomiky se vytváří i řada otázek pro jednotlivé právní obory, a to, zda jestli tento jev regulovat a v případě, že ano, tak pomocí jakých prostředků.

K tomuto fenoménu se vyjádřila i Evropská komise ve sdělení Evropský program pro ekonomiku sdílení a v závěru uvedla, že „*S ohledem na významné*

---

¹ *Sdílená ekonomika si teprve hledá ve společnosti své místo* [online]. 13.4.2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.ipsos.com/cs-cz/sdilena-ekonomika-si-teprve-hleda-ve-spolecnosti-sve-misto>

² *Analýza společnosti Deloitte z prosince 2017, zpracovaná pro Českou asociaci sdílené ekonomiky: Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. ,s. 16 - 17 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>

výhody, které mohou přinést nové obchodní modely v rámci ekonomiky sdílení, by měla být Evropa otevřená přijetí těchto nových příležitostí. EU by měla aktivně podpořit inovace, konkurenceschopnost a příležitosti k růstu, které nabízí modernizace ekonomiky. Zároveň je důležité zajistit rovné pracovní podmínky a přiměřenou a udržitelnou ochranu spotřebitele a sociální ochranu.“³

2.1 Vymezení pojmu „sdílená ekonomika“ a pojmů obdobných

Vzhledem k tomu, že v současnosti neexistuje přesná a uznávaná definice tohoto ekonomického modelu, můžeme se setkat s několika různými termíny například: ekonomika sdílení (sharing economy), spoluspotřebitelství (collaborative consumption), kolaborativní ekonomika (collaborative economy), přístupová ekonomika (access economy) nebo „on demand economy“ (ekonomika na požádání).

2.1.1 Sdílená ekonomika

Benita Matofska, expertka a zakladatelka internetové stránky thepeoplewhoshare.com, definuje sdílenou ekonomiku jako „*sociálně – ekonomický ekosystém založený na sdílení lidských a přírodních zdrojů, který zahrnuje vytváření hodnot, produkci, distribuci, obchod a spotřebu zboží a služeb různými lidmi a organizacemi.*“⁴

Podle Vácha (2017, s.108), by se dalo sdílenou ekonomiku charakterizovat jako „*sdílení skupinových statků s různými uživateli, které se finančními platbami podílí na jejich financování majitelem, kdy tento ekonomický model využívá technologické platformy k propojení dodavatelů, ochotných pronajímat svá aktiva, s uživateli, kteří mají zájem o dočasné použití těchto aktiv.*“

Z článku autorky Rachel Botsman vyplývá, že existuje pět klíčových kritérií, podle kterých která by měla ekonomika sdílení spolehlivě fungovat:

---

³ Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Evropský program pro ekonomiku sdílení*. In: Brusel, 2016., s. 16, Dostupné také z: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-356-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>

⁴ MATOFSKA, Benita, *What is the Sharing Economy?* [online]. 1.9.2016 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <http://www.thepeoplewhoshare.com/blog/what-is-the-sharing-economy/>

- a) uvolnění nevyužitých aktiv a volných kapacit,
- b) zprostředkovatel by měl mít jasnou misi, smysluplné zásady a být transparentní,
- c) poskytovatelé nabídek by měli být oceňováni a respektováni,
- d) poptávající zákazníci by měli mít vyšší užitek ze získání zboží nebo služby než z toho, že je vlastní,
- e) podnikání by mělo být postaveno na distribuovaných tržištích nebo decentralizovaných sítích, které vytvářejí pocit solidarity, společné zodpovědnosti a vzájemného prospěchu.⁵

Evropská komise definovala ve Sdělení⁶ ekonomiku sdílení jako „*obchodní modely, v nichž jsou činnosti usnadňovány platformami pro spolupráci, které vytvářejí otevřený trh pro dočasné využívání zboží nebo služeb často poskytovaných soukromými osobami.*“ A podle které je základní charakteristika, jenž má vliv na klasifikaci vztahu, jeho trojstrannost. V rámci transakcí ekonomiky sdílení se tedy setkáváme se třemi účastníky:

- uživatel,
- poskytovatel,
- zprostředkovatel.

Jako uživatel se označuje osoba, která má zájem využít statků či služeb poskytovatele. Vzhledem k tomu, že dochází k setkávání nabídky a poptávky neznámých subjektů on-line, může vzniknout určitá nedůvěra ze strany uživatele. Dnešní digitální platformy však tento problém řeší formou recenzí, kdy potenciální uživatelé vidí hodnocení poskytovatele od předchozích uživatelů a zároveň jsou poskytovatelé prověřováni předem samotným zprostředkovatelem.

---

⁵ BOTSMAN, Rachel. *Defining The Sharing Economy: What Is Collaborative Consumption— And What Isn't?* [online]. 27.5.2015 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.fastcompany.com/3046119/defining-the-sharing-economy-what-is-collaborative-consumption-and-what-isnt>

⁶ Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Evropský program pro ekonomiku sdílení*. In: Brusel, 2016. s. 3, Dostupné také z: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-356-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>

Poskytovatelem se nazývá osoba, která má přebytečnou kapacitu statku či služby a je ochotna sdílet svá aktiva, zdroje, čas nebo dovednosti se zájemci o toto zboží či službu.

Podstatnou funkci v systému sdílené ekonomiky má zprostředkovatel, který vytváří spolupráci mezi uživateli a poskytovateli prostřednictvím on-line platformy. Aby zprostředkující společnost mohla vykonávat své služby propojení dvou subjektů, musí splňovat alespoň tyto podmínky:

- neustále vyhledávat a disponovat dostatečnou kapacitou předmětu sdílení, např. bytů, aut, nářadí apod.,
- zabezpečit snadnou, rychlou a spolehlivou cestu k informování se potenciálních osob sdílení mezi sebou, až po uzavření kontraktu,
- vynucení a kontrola kontraktu, zamezení nekalému jednání, splnění slíbeného, zabezpečení příslušných plateb.⁷

2.1.2 Spoluspotřebitelství

Ve svém příspěvku Hůlka (2017) vymezuje tuto ekonomiku jako horizontální občanskoprávní vztahy dvou a více nepodnikajících fyzických osob – spotřebitelů.⁸ Spoluspotřebitelství může být dvojího druhu, institucionalizované a neinstitucionalizované.

2.1.3 Kolaborativní ekonomika

Kolaborativní ekonomika je charakterizována jako transakce P2P⁹, přičemž platformy se ujímají role zprostředkovatele mezi těmito peer-to-peer tak, aby docházelo k účelnému využívání zdrojů. Obchodní modely kolaborativní ekonomiky dělíme na dvě formy – fyzické (on demand work) a virtuální (crowdwork) služby.

---

⁷ VEBER, J.; KRAJČÍK, V.; HRUŠKA, L. a kol. (2016) Sdílená ekonomika. Praha: VŠPP, str. 9, zpracováno pro potřeby ÚV ČR

⁸ Spotřebitelem se rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Podle § 2 odst. 1 písm. a), zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

⁹ Peer-to-peer v překladu „rovný s rovným“. Označení vztahu subjektů, kteří spolu komunikují na stejné úrovni. *P2P ekonomika: „Raději přímo než přes prostředníka“* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/market-voice/p2p-ekonomika-radeji-primo-nez-pres-prostrednika/>

Společnou vlastností obou ekonomických modelů je spojitost s informačními technologiemi.

Fyzické služby jsou poskytovány především zakázkovým způsobem a vykonávány v místě potřeby. Patří mezi ně např. hlídání dětí, dovoz potravin nebo domácí práce. Typickým znakem je jejich nárazovost práce v závislosti na přístupných objednávkách zprostředkovaných platformou. Mezi tyto platformy řadíme Uber, Zonky, Damejidlo.cz, Hlidacky.cz.

Virtuální služby jsou poskytovány on-line prostřednictvím internetu a mohou tedy být vykonávány odkudkoliv, jedná se třeba o právní nebo účetní poradenství nebo tvorbu webových stránek. S touto formou je spojeno i riziko konkurence pro stranu nabídky, jelikož on-line služby mohou být outsourcovány do nízkopříjmových zemí. Platformou poskytující virtuální služby je například Freelancer.com.¹⁰

V publikaci Evropské unie, *Assessing the size and presence of the collaborative economy in Europe*, se setkáváme s členěním kolaborativní ekonomika na 5 základních sektorů:

- a) sektor ubytování,
- b) sektor dopravy,
- c) sektor profesionálních služeb,
- d) sektor neprofesionálních služeb,
- e) sektor financování.¹¹

Je zřejmé, že termín sdílená ekonomika má mnoho označení, nejenom tři výše zmíněná, která všechna víceméně vystihují tento současný fenomén. Obecná definice tedy zatím není sjednocena, ale v této práci bude pracováno s termínem sdílená ekonomika.

2.2 Pozitiva sdílené ekonomiky

Jedním z pozitivních aspektů, který sdílená ekonomika přináší, je redukce transakčních nákladů. Díky současnému vývoji digitálních technologií, si internet

---

¹⁰ *The situation of workers in the collaborative economy* [online]. , 1 - 3 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587316/IPOL_IDA\(2016\)587316_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587316/IPOL_IDA(2016)587316_EN.pdf)

¹¹ *Assessing the size and presence of the collaborative economy in Europe* [online]. 19.10.2017 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2acb7619-b544-11e7-837e-01aa75ed71a1/language-en>

můžeme představit jako stále fungující tržní prostředí, ve kterém se samočinně setkává nabídka s poptávkou. Úspory transakčních nákladů se projevují především v informačních a vyhledávacích nákladech (rychlé a přehledné informace, dostupnost), vyjednávacích nákladech (komunikace) a realizačních nákladech (přeprava, platba, záruka).

S poklesem transakčních nákladů souvisí výhoda dostupnosti statků pro některé lidi, kteří by si je jinak nemohli dovolit pořídit. Nižší transakční náklady se projeví v nájemní ceně statků, a jsou tedy dostupnější pro širší okolí. Sdílení aktiv zvyšuje i jejich efektivitu využití, a to nejen těch dlouhodobých, které vlastník může pronajímat v době, kdy je nevyužívá, a tedy zužitkovat existující volnou kapacitu, ale také lze podstatně šetřit přírodní zdroje (např. sdílení automobilů). Motivací pro účast na sdílené ekonomice je také vznik nových pracovních míst a možnost přivýdělku. Vzhledem k nižší míře právní regulace sdílené ekonomiky, se tato situace jeví jako výhodná pro zprostředkovatelské platformy, jež nejsou omezovány, resp. nedodržují pravidla a různě si obhajují svá podnikání s odvoláním na nedostatečnou regulaci.

2.3 Negativa sdílené ekonomiky

Pro některé osoby, využívající on-line aplikace může být problémem nedostatek důvěry mezi uživatelem a poskytovatelem. Nicméně současné platformy zprostředkovávající služby sdílené ekonomiky využívají systém recenzí, kdy uživatel vidí komentáře poskytovatele od předchozích uživatelů a stejně tak platformy prověřují ty, jenž se hodlají zapojit do sdílení statků a služeb. Stejně jako u pozitivních aspektů i zde je třeba zmínit nedostatečnou míru právní regulace, která znamená problém pro stát zejména z pohledu daňové správy.

3 Právní aspekty subjektů působících ve sdílené ekonomice

3.1 Ochrana soukromí a osobních údajů

Jedním z prvních problémů, který souvisí se sdílenou ekonomikou se týká hlediska ochrany soukromí a osobních údajů. Zprostředkovatelé, kteří provozují platformy pro služby sdílené ekonomiky sbírají velké množství osobních údajů jak o poskytovatelích služeb, tak o jejich uživateli. Aby uživatelé a poskytovatelé mohli využívat služeb platformy, musí zveřejnit určité informace výměnou za přístup k aplikaci. Některé informace jsou vyžadovány již při samotné registraci.

Jak uvádí Ranzini et al. (2017), existují tři základní kategorie, jak mohou být údaje poskytovány:

- dobrovolná data, která zahrnují údaje související s profilem, popisy k poskytnuté nebo požadované službě,
- povinná data, jako jsou jméno a příjmení, e-mailová adresa, telefonní číslo a profilová fotografie,
- technická data obsahující údaje o lokalitě, o spojení.

Sbíraná data se mohou lišit v různých aplikacích. Např. Airbnb ve svých podmínkách uvádí, že poskytovatelé a uživatelé dávají souhlas i se shromažďováním veškeré komunikace, přílohami a informacemi, které může Airbnb analyzovat a prohlížet.¹² Poskytovatel nebo uživatel nemusí souhlasit s jejich zpracováním, avšak v důsledku toho by nemohl službu poskytnout nebo využít.

Společnosti provozující platformy mají tedy ve sdílené ekonomice přístup k velkému objemu dat. Tato data jsou pak zpracovávána pomocí metody *data mining*. Proces vyhledávání souvislostí z poskytnutých informací vede ke zlepšení poskytovaných služeb, ale i k využití monetizaci získaných dat. Tato monetizace může být např. ve formě prodeje informací ostatním subjektům za účelem marketingové segmentace nebo vytváření obchodních strategií založených na cenové diskriminaci.

V této oblasti však dochází k určité regulaci, kdy 25. května letošního roku nabude účinnosti nové nařízení o ochraně osobních dat (GDPR). Toto obecné

---

¹² Obchodní podmínky spol. Airbnb [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: https://www.airbnb.cz/terms/privacy_policy

nařízení si dává za úkol hájit práva lidí proti neoprávněnému zacházení s jejich citlivými údaji.¹³

3.2 Pracovněprávní aspekty

3.2.1 Závislá práce

Pracovní právo je odvětví českého právního řádu a jeho předmětem je úprava pracovněprávních vztahů (pracovní poměr, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr), které vznikají při výkonu práce mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Vymezení závislé práce je obsaženo v § 2 odst.1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, který ji definuje jako práci, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně. Podle následujícího odst. 2 tohoto ustanovení lze mimo čtyři základní znaky zařadit ještě výkon práce za mzdu, plat či odměnu, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele a dále výkon práce v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, či jiném dohodnutém místě. Takto vymezuje závislou práci zákonné znění, nicméně v reálných situacích se u subjektů působících ve sdílené ekonomice můžeme setkat s jiným pojetím. Např. jak uvádí Uber v obecném ujednání svých smluvních podmínek, při uzavření smlouvy mezi společností Uber a jakýmkoli nezávislým poskytovatelem (řidičem) nevzniká žádný společný podnik, partnerství, zaměstnanecký vztah ani zastoupení.¹⁴ I když se může zdát, že existuje určitá závislost mezi Uber a jeho smluvními řidiči, neboť Uber dohlíží a kontroluje řidiče v jejich činnosti a také jim ukládá povinnosti, za jejichž nesplnění mohou být z aplikace vyloučeni. Avšak je-li činnost vykonávána formou sdílení, znaky závislé práce nenaplní.

---

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). In: . Úřední věstník L 119. Dostupné také z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN>

¹⁴ Smluvní podmínky [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cs-CZ/legal/terms/cz/>

3.2.2 Subjekt poskytovatele

Vzhledem k tomu, že současná situace právní úpravy vztahů vznikajících mezi subjekty ve sdílené ekonomice není dostatečná, je třeba tuto problematiku řešit. Jednou z možností je návrh De Stefana, který ve své práci *The rise of the „just-in-time workforce“: On-demand work, crowdwork and labour protection in the „gig-economy“*, navrhuje novou prostřední kategorii pracovníků, jež by byli definováni mezi subjekty vykonávající závislou práci a subjekty nezávislymi.¹⁵ Jako další řešení by se mohlo jevit zakázání služeb sdílené ekonomiky, což by vzhledem k rozvoji toho trendu byla škoda, jelikož se tento ekonomický model stále vyvíjí, vede k dalšímu technickému pokroku a přináší i určité výhody společnosti. V úvahu připadá možnost úprav v pracovním právu, resp. definice závislé práce, kam by mohly spadat nově vznikající subjekty spojené se sdílenou ekonomikou.

Můžeme říci, že technologie spojené s rozmachem fenoménu sdílené ekonomiky se vyvíjí rychleji než právní úprava. Jde-li o pracovněprávní aspekty a právní úpravu pracovněprávních vztahů, je jednou z dalších otázek způsob výkonu práce pro on-line platformu.

V současnosti pracovní právo stále svědomitě rozlišuje pojmy zaměstnanec a podnikatel, což vyvolává zřejmě nechtěný vedlejší účinek v tom, že brání platformám poskytovat větší podporu svým pracovníkům např. v podobě pojištění či školení. Na druhou stranu tímto vznikají obavy provozovateli on-line platformy, neboť by mu mohlo být prokázáno, že se vlastně jedná o zaměstnanecký poměr. Jedním z návrhů pro řešení nastalé situace je vytvoření „Spravedlivé a důstojné podpory infrastruktury pro pracovníky platformy“ (Fair and Dignified Support Infrastructure for platform workers), jež by zahrnovala soubor minimálních práv, která by měla být pracovníkovi ve sdílené ekonomice zaručena. Konkrétně se jedná o právo na:

---

¹⁵ DE STEFANO, Valerio. *The rise of the "just-in-time workforce" : on-demand work, crowdwork and labour protection in the "gig-economy"*. Geneva: ILO, 2016. Dostupné také z: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_443267.pdf

- minimální mzdu,
- minimální sociální zabezpečení,
- pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou třetím osobám,
- regulaci ochrany soukromí,
- ochranu před diskriminací.¹⁶

Jak již bylo řečeno, ve sdílené ekonomice v podstatě nejsou zaměstnanci a provozovatelé těchto platform se tomuto pojmu sami vyhýbají. Proto v této práci bude používán termín pracovník, jímž se bude rozumět osoba pracující ve sdílené ekonomice.

Sdílená ekonomika sice přináší pro poskytovatele služeb flexibilitu, na druhou stranu se zde projevuje faktor jistoty, jenž by těmto pracovníkům mělo pracovní právo poskytovat. Jelikož provozovatelé platform nejsou zaměstnavatelem, vzniká skupina pracovníků, kteří se ocitají mimo ochranný rámec pracovního práva. Tito provozovatelé tedy nemají povinnost přidělovat svým pracovníkům práci, a jestliže jim není žádná práce přidělena, nevzniká pracovníkovi žádná (minimální) odměna. Provozovatelé platform se dále snaží zprostit jakékoliv odpovědnosti za škody a tuto odpovědnost přenášejí na pracovníky. Problém může nastat i v nedodržování bezpečnosti práce (maximální délky směny, přestávky). Součástí poskytování služby prostřednictvím on-line platformy je i následné hodnocení pracovníka od uživatele a v případě nespravedlivého ohodnocení je pro něj obtížné se bránit, jelikož to může vést k nižším výdělkům, případně k ukončení spolupráce s pracovníkem, kdy pracovníkovi nebude náležet odstupné.

3.2.3 Uber

S problematikou sdílené ekonomiky souvisí i problémy v sektoru dopravy, kde se setkáváme s nerovnými podmínkami pro různé společnosti poskytující tuto službu. Typickým příkladem je on-line zprostředkovatelská platforma Uber a klasická taxislužba. Činností taxislužby se rozumí nabízení nebo vykonávání přepravních služeb, kterými se zařizuje přeprava osob a jejich zavazadel osobními

---

¹⁶ *The situation of workers in the collaborative economy* [online]. , 6 - 7 [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587316/IPOL_IDA\(2016\)587316_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587316/IPOL_IDA(2016)587316_EN.pdf)

vozidly s obsaditelností nejvýše devíti osob včetně řidiče. Pro zahájení provozu činnosti taxislužby je potřeba splnit několik podmínek, které jsou stanoveny v ustanovení § 21 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě. Nejprve musí zájemce o provozování taxislužby získat osvědčení o odborné způsobilosti, které mu bude po úspěšném složení zkoušky vydáno dopravním úřadem. Toto osvědčení je nezbytným předpokladem k získání koncesní listiny. Držitel koncesní listiny pak musí místně příslušnému úřadu oznámit, která vozidla bude používat ke své činnosti a které osoby budou vykonávat funkci řidičů. Osoba, která bude fyzicky vykonávat činnost řidiče vozidla taxislužby dále musí složit zkoušku z místopisu, ovládání taxametru a dalších částí, a to bez ohledu na to, jestli je či není provozovatelem taxislužby. Tyto podmínky, jež musí splňovat řidiči taxislužby, bývaly poskytovateli přepravy působících prostřednictvím Uberu donedávna často ignorovány. Avšak začátkem března 2018 se premiér v demisi Andrej Babiš dohodl se společností Uber na uzavření společného memoranda, jehož obsahem je úprava podnikání této platformy v České republice. Uber tedy nebude moci podnikat prostřednictvím své nizozemské centrály, ale zřídí si sídlo v České republice a rovněž živnostenské oprávnění na volnou živnost. Stejně tak si jeho řidiči budou muset požádat o licenci na smluvní přepravu. Mimo to podepíše Uber s Finanční správou ČR protokol o vykazování tržeb a bude tak podléhat EET, to povede k lepší kontrole provedených transakcí mezi uživateli Uberu a přehledu o daňových povinnostech. Těmito kroky se vláda snaží o to, aby Uber respektoval české podmínky pro podnikání a zároveň se tak přiblížil obvyklým taxislužbám. Memorandum obsahující změny se nakonec podařilo s měsíčním zpožděním 30. dubna 2018 uzavřít.¹⁷

Je dále otázkou, zda je možné činnost řidičů Uberu označit jako podnikání. Podnikatele formuluje ustanovení § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, jako osobu, která samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.

Prvním analyzovaným znakem je samostatnost, jenž ve své podstatě odlišuje podnikání od zaměstnaneckého poměru. Samostatnost vyjadřuje, že podnikatel, který činnost provozuje, může sám rozhodovat podle vlastní úvahy o způsobu,

---

¹⁷ *Vláda uzavřela memorandum se společností Uber [online]. 30. 4. 2018 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z:*

<https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-uzavrela-memorandum-se-spolecnosti-uber-165182/>

organizaci a rozsahu své práce, o době a místě vykonávání činnosti. V případě, že činnost nevykazuje tyto vlastnosti, nenaplnuje tak charakteristiku samostatnosti, ale může se jednat o tzv. švarcsystém. Uber tvrdí, že jeho řidiči mají velkou flexibilitu a volnost v rozhodování, kdy budou řídit, kam pojedou nebo kdo bude jejich cestující. Nicméně existují důvody (příliš časté poskytování služby pro rodinu či přátelé, ani jedna jízda za měsíc, zrušení jízdy kvůli krátké vzdálenosti, časté rušení jízd v krátkém sledu)¹⁸ za které mohou být řidiči sankciováni blokadou aplikace. Ve skutečnosti tedy Uber zasahuje do volby řidiče a omezuje jeho rozhodování, koho a jak často bude přepravovat. Další znakem podnikání je výkon činnosti na vlastní účet a odpovědnost. Jak uvádí Pelikánová et al. (s. 958, 2014): *„Pod pojem odpovědnosti pak spadá nejen odpovědnost soukromoprávní (za škodu, za vady, za prodlení), ale i trestní a administrativní.“* Vzhledem k tomu, že mezi zprostředkovatelem a poskytovatelem přepravy není vztah zaměstnavatel – zaměstnanec a Uber nazývá tuto spolupráci jako smluvní poskytování, nenese za řidiče žádnou zodpovědnost. Jenže na koho se obrátí cestující, který se stane účastníkem dopravní nehody a bude požadovat náhradu imateriální újmy, když řidič nebude schopen tohoto odškodnění, pravděpodobně na společnost Uber. Znak výkonu činnosti na vlastní účet a zodpovědnost se tedy jeví jako nesplněný. Význam znaku podnikání za účelem dosažení zisku, je v podstatě hlavním motivem pro řidiče, kteří přepravní služby poskytují, mohou si tak snadno přivydělávat. Tento znak lze považovat za splněný. Posledním znakem je soustavnost. Vzhledem k tomu, že soustavnost ne nutně znamená nepřetržitost, může být tento znak naplněn i v případě pravidelně či nepravidelně, ale opakovaně. Se zřetelem na zmíněné rysy, je třeba posoudit, zda řidiči platformy Uber nesou podnikatelské riziko, nebo ne. Všechny znaky podnikání totiž musí být splněny současně.

---

¹⁸ 11 Things That Can Get You Deactivated As An Uber Driver [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://therideshareguy.com/10-things-that-can-get-you-deactivated-as-an-uber-driver/>

4 Finanční a daňové aspekty

V kontextu se sdílenou ekonomikou je třeba připomenout, že právě jedním z problémů jsou daňové povinnosti. Téma sdílené ekonomiky a daní spolu bezpochyby souvisí. Otázka zdanění se týká např. příjmových daní, místních poplatků a také daně z přidané hodnoty.

4.1 Daň z příjmů fyzických osob

Za poplatníky daně z příjmů fyzických osob, jsou považovány fyzické osoby vymezené v § 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, (dále jen „ZDP“). Z pohledu daně z příjmů fyzických osob u poskytovatele je nejzásadnější klasifikování druhu příjmů, jenž získávají od uživatelů, kterým poskytli své statky či služby v rámci sdílené ekonomiky. V první řadě se může jednat o příjem ze závislé činnosti podle ustanovení § 6 ZDP, mezi které se řadí příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. V případě, že se nejedná o tento druh příjmu, může se jednat o příjem ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP, pod který se zahrnuje příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjem ze živnostenského podnikání, příjem z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění nebo příjem z výkonu nezávislého povolání, např. osoba, která soustavně pronajímá svůj byt, bez toho že by v něm bydlela. Mezi příjmy z kapitálového majetku podle § 8 ZDP patří příjmy z úroků a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček. Do příjmů z nájmu se podle § 9 ZDP zahrnují příjmy z nájmu věcí nemovitých nebo věcí movitých. V případě, že příjem poskytovatele nelze zařadit do jedné ze skupin dle §§ 6 až 9 ZDP, jedná se o ostatní příjem podle § 10 ZDP. Co vše se ale dá zahrnout pod tento pojem ve spojení s poskytováním služeb sdílené ekonomiky je problémem několika diskuzí. Podle zákona se však jedná například o příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí. Podstatné je, že tyto příjmy jsou osvobozeny od daně, pakliže jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 30 000 Kč.¹⁹

---

¹⁹ Ustanovení § 10 odst. 3a, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

4.1.1 Airbnb

Na podzim loňského roku vydala Finanční správa dokument²⁰, obsahující daňové povinnosti daňových subjektů v případě poskytování služby prostřednictvím Airbnb. Poskytování nemovitostí přes on-line platformu Airbnb by se mohlo jevit jako nájem, a tím pádem příjmy z této činnosti by se danily jako příjmy z nájmu nemovité věci podle § 9 ZDP, takto doposud většina vlastníků nemovitostí poskytující ubytování prostřednictvím této platformy také postupovala. Ve skutečnosti se přes Airbnb nabízí jen krátkodobé ubytování, a jedná se tedy o příjmy ze samostatné činnosti (ubytovací služby) podle § 7 ZDP. Právě časový úsek poskytovaného ubytování (krátkodobě, dlouhodobě) je důležitý pro správné posouzení povahy příjmů. Dalším rozhodným znakem je, zda se s pronájmem pojí i poskytování služeb typických pro něj (dodávka vody, tepla) nebo se službami navíc (úklid, příprava snídaně). Pakliže je činnost poskytovatelů prostřednictvím aplikace Airbnb považována za podnikání podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) podléhají dani z příjmů fyzických osob podle § 7 ZDP jako příjmy ze samostatné činnosti. Příjmy poskytovatele ubytovacích služeb, který vlastní živnostenské oprávnění příslušící k této činnosti, jsou zdaňovány podle § 7 odst. 1 písm. b) ZDP, pokud poskytovatel neuplatní výdaje ve skutečné výši, může uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to ve výši 60 % z příjmů (maximálně 600 000 Kč) podle § 7 odst. 7 písm. b) ZDP. Za podmínky, že poskytovatel služby příslušné živnostenské oprávnění nevlastní, i když tuto zákonnou povinnost má, je v souladu s §§ 420 až 422 občanského zákoníku, považován za poplatníka provozujícího podnikatelskou činnost a jeho příjmy jsou zdaňovány podle § 7 odst. 1 písm. c) ZDP. Rovněž jako v prvním případě, pokud neuplatní výdaje ve skutečné výši, může uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to ve výši 40 % z příjmů (maximálně 400 000 Kč) podle § 7 odst. 7 písm. d) ZDP.

---

²⁰ *Informace k daňovému posouzení povinností poskytovatelů ubytovacích služeb (Airbnb a další)* [online]. 11.10.2017 [cit. 2018-04-29]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-placeni-dani/2017-10-11_Info_k_danovemu_posouzeni_povinnosti_poskytovatelu_ubytovacich_sluzeb.pdf

4.1.2 Zonky

Jestliže investor půjčuje své peníze prostřednictvím platformy Zonky a ty mu jsou poté spláceny, vzniká mu tzv. příjem z participací²¹ a následná povinnost zdanit tyto příjmy jako ostatní příjem podle § 10 ZDP. Generální finanční ředitelství s k tomu zdanění vyjádřilo takto: „příjem z participací, za předpokladu, že se nejedná o příjmy z podnikání, je příjmem zdaňovaným dle § 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění (dále „ZDP“). Základem daně (dílčím základem daně) je dle § 10 odst. 4 ZDP příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení, v případě Investora tedy příjem obdrženy v daném zdaňovacím období z participace snížený o částku poskytnutých prostředků na danou participaci a související poplatek, a to pouze do výše, která ještě nebyla v předchozích zdaňovacích obdobích uplatněna. Jelikož jednotlivé Participace generují stejný druh příjmu, lze výdaje a příjmy vypočítané podle předchozí věty následně kompenzovat mezi participacemi v rámci jednoho zdaňovacího období. Jsou-li ve zdaňovacím období výdaje spojené s jednotlivým druhem příjmu vyšší než příjmy, k rozdílu se nepřihlíží“.²²

4.2 Daň z příjmů právnických osob

Pokud je poskytovatelem ubytovacích služeb či přepravních služeb právnická osoba, pak tyto příjmy získané skrze platformy představují příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, které podléhají dani z příjmu právnických osob.

4.3 Místní poplatky

Kromě zdanění poskytovatele daní z fyzických příjmů je nezbytné se zabývat i jeho zdaněním místními poplatky. S ubytovací službou souvisí dva místní poplatky, jedná se o poplatek za lázeňský a rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity.

V prvním případě poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt platí fyzické osoby, které přechodně a za úplatu pobývají v lázeňských místech a v místech soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace, pokud tyto osoby neprokáží jiný důvod svého pobytu, jsou tedy poplatníci. Poplatek za lázeňský nebo

---

²¹ Jako participace se označuje investice na Zonky.

²² Časté dotazy, když si chcete půjčit [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>

rekreační pobyt ve stanovené výši vybere a obci odvede fyzická či právnická osoba, která je poskytovatelem přechodného ubytování (ubytovatel).²³

Ve druhém případě se poplatek z ubytovací kapacity vybírá v obcích a městech v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu. Poplatek platí ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje přechodné ubytování.²⁴ Za ubytovací zařízení se podle § 2 písm. c), vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, rozumí jen čtyři kategorie – hotel, motel, penzion a ostatní ubytovací zařízení např. internáty. Stavbou ubytovacího zařízení není bytový a rodinný dům a stavby pro rodinnou rekreaci. Jelikož však poskytování ubytování prostřednictvím platformy Airbnb ve většině poskytují vlastníci nemovitostí (byt, dům), nespadají do definice ubytovacího zařízení a mají oproti nim tedy výhodu, že nemusí zahrnout místní poplatky do konečné ceny. Mnohé obce se většinou ani nemusí dozvědět o tom, že na jejich území dochází k poskytování ubytování skrz sdílení bytů a jiných nemovitostí, a tak ročně přichází o zdroj financování svých veřejných služeb.

Reakcí na vývoj sdílené ekonomiky je novela zákona o místních poplatcích, kterou ministerstvo financí poslalo do připomínkového řízení a která by měla regulovat tento problém. Novela by měla nahradit stávající poplatky za lázeňský a rekreační pobyt, a poplatek z ubytovací kapacity jediným poplatkem z pobytu, kterému podléhá krátkodobý pobyt bez ohledu na to, kde je poskytnut nebo jaký má účel.²⁵ Návrhem MF je rozšířit předmět poplatku, který by se měl nově vztahovat jak na úplatné poskytnutí ubytování v zařízení k tomu určeném, tak i na poskytnutí úplatného ubytování v prostoru k tomu primárně neurčeném, např. úplatné poskytnutí zahrady pro účely stanování nebo pobytu v karavanu nebo úplatné poskytnutí ateliéru. Poplatek z pobytu se potom má vztahovat na poskytnutí úplatného pobytu i na základě jiné než ubytovací smlouvy, např. smlouva nájemní nebo smlouva nepojmenovaná, podstatnou náležitostí musí být poskytnutí pobytu za úplatu. Zpoplatnění pobytu je časově omezené a zahrnuje krátkodobé pobyty či krátkodobou dovolenou, rekreační nebo lázeňské pobyty. Dále je součástí i

---

²³ Ustanovení § 3, zákona č. 565/1990 Sb., České národní rady o místních poplatcích

²⁴ Ustanovení § 7, zákona č. 565/1990 Sb., České národní rady o místních poplatcích

²⁵ *Sdílená ekonomika: přehled opatření* [online]. In: 4. 4. 2018 [cit. 2018-05-08]. Dostupné z:

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2018/sdilena-ekonomika-prehled-opatreni-31496>

ubytování poskytované v rámci sdílené ekonomiky (prostřednictvím Airbnb). Poplatková povinnost by se neměla vztahovat na osoby, které se v daném městě zdržují za účelem dlouhodobějšího pobytu, např. v rámci studia nebo delších sezónních prací.

V důvodové zprávě MF se dále uvádí, že v rámci sjednocení právní úpravy místních poplatků se ve vztahu k občanům České republiky a cizincům, pakliže jde o úřední evidenci místa jejich pobytu, zavádí nový souhrnný pojem „přihlášení fyzické osoby“, který vychází z dosavadního § 10b odst. 1 písm. a), ZMP. Tento pojem v sobě zahrnuje jak přihlášení k trvalému pobytu, tak hlášení místa pobytu podle zákonů upravujících pobyt cizinců na území České republiky, azyl nebo dočasnou ochranu cizinců. Pojem „přihlášení fyzické osoby“ se však zavádí jen pro účely místních poplatků, nikoli pro účely celého právního řádu.²⁶

4.4 Daň z přidané hodnoty

Objektem daně nazývá Jánošíková a Mrkvka (2016) souhrn určitých právních skutečností, na které právní norma váže právní povinnost, v tomto případě daňovou povinnost, vzniká tak vztah mezi daňovým subjektem a správcem daně. Předmětem DPH se označuje hodnota, která se vyskytuje ve všech fázích obratu, kde se tvoří přidaná hodnota.

Vzhledem k tomu, že vztahy v platformách sdílených aplikací jsou tvořeny většinou třemi účastníky, mohou této daňové povinnosti podléhat všechny tyto subjekty.

Prvním vztahem je ten mezi uživatelem služeb platformy a zprostředkovatelem (provozovatelem platformy). V tomto případě se DPH podřizuje plněním poskytovaným za úplatu. U některých platforem, např. Uber je využívání aplikace pro uživatele zpravidla zdarma, nepodléhá tedy této dani. Avšak v případě Airbnb, je uživateli účtován tzv. servisní poplatek. (Služba je poskytována ze třetí země, Airbnb má sídlo v USA, nejedná se o místo plnění na území EU, tzn. není podrobena unijní právní úpravě této daně).

---

²⁶ *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.* In: . Úřad vlády České republiky, 2018. Dostupné také z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNAXGJ2ZS3>

Dalším vztahem je poskytovatel služby a zprostředkovatel. Zprostředkující společnost např. Airbnb a osoba poskytující ubytovací služby prostřednictvím zprostředkovatele jsou osobami povinnými k dani, neboť uskutečňují ekonomickou činnost.

Ve vztahu poskytovatele a uživatele využívajících služeb sdílené ekonomiky se z pohledu zákona o DPH jedná o poskytnutí služby za úplatu, poskytovatel služby uskutečňuje ekonomickou činnost, která podléhá této dani, a proto je pak povinen tuto daň uhradit, v případě, že není od služby osvobozen.

Problém pak může nastat v situaci určení osob povinných k dani, Subjektem daně podle zákona o DPH může být:

- osoba povinná k dani,
- osoba identifikovatelná k dani,
- skupina.

Za osobu povinnou k dani se podle § 5 odst. 1 zákona o DPH označuje fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. V následujícím odst. 2 je definována ekonomická činnost, kterou se rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků a osob poskytující služby, včetně důlní činnosti, zemědělské výroby a dále povolání považované za soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů. Za ekonomickou činnost je považováno také využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů z něj. Tyto znaky jsou charakteristické pro některé osoby zúčastněné v platformách pro sdílené ekonomiky, proto i tato daň má vliv na regulaci. Podle ustanovení § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, popisuje podnikatele jako toho, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Je nutné také rozlišovat ekonomickou činnost a podnikání a nezaměňovat tyto termíny, jelikož podnikání je jedním druhem ekonomické činnosti. Pro příležitostné poskytovatele služeb sdílené ekonomiky však vzniká určitá výhoda, kdy mohou být osvobozeni od DPH, a to v případě že daňový subjekt je označen jako plátcem. Plátcem dle ustanovení §6 zákona o DPH se stane osoba povinná k dani, jejíž obrat přesáhne částku ve výši 1.000.000 Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců.

4.4.1 Airbnb

Jelikož je činnost poskytování krátkodobých pronájmů prostřednictvím platformy Airbnb klasifikována jako ubytovací služba, znamená to, že pokud obrat poskytovatele za dvanáct po sobě jdoucích měsíců překročí 1 milion Kč, je považován za osobu povinnou k dani a musí se podle zákona o DPH zaregistrovat jako plátce DPH. V případě, že osoba povinná k dani není plátcem DPH, stává se identifikovanou osobou ode dne přijetí služby s místem plnění v tuzemsku od osoby neusazené v tuzemsku a vzniká jí povinnost dle § 97 zákona o DPH podat přihlášku k registraci do 15 dnů ode dne, ve kterém se stala identifikovanou osobou. Registrovat se identifikovanou osobu lze i dobrovolně před prvním přijetím služby, a to dle § 97a v kontextu s § 6l zákona o DPH. A protože společnost Airbnb jakožto osoba neusazená v tuzemsku účtuje poskytovatelům (hostitelům) tzv. servisní poplatek za zprostředkování služby, má povinnost identifikovaná osoba přiznat DPH z přijatých služeb, na což upozorňuje Finanční správa.

4.5 Zdravotní a sociální pojištění

Jelikož se v případě poskytování ubytovacích služeb, včetně Airbnb, jedná o příjmy z podnikání, podléhá poskytovatel odvodům na sociální a zdravotní pojištění.

4.6 Elektronická evidence tržeb

Podle posledních informací Finanční správy vzniká povinnost elektronické evidence tržeb v případě, kdy naplňuje činnost poplatníka znaky podnikatelské činnosti, tj. poskytuje-li poplatník ubytovací služby prostřednictvím internetových platforem soustavně a za účelem dosažení zisku, a přijímá-li za poskytnutí této služby platby v hotovosti, platební kartou nebo jiným obdobným způsobem.

5 Faktické chování subjektů účastnících se na sdílené ekonomice

V současné době se můžeme se sdílenou ekonomikou setkat v několika oblastech, v této části budou zmíněny tři z nich – ubytování, doprava a financování a jejich představitelé.

5.1 Airbnb

Jednou z hlavních platforem poskytující své služby v rámci sdílené ekonomiky je Airbnb. Jde o nejrozšířenější on-line aplikaci, která zprostředkovává krátkodobé ubytování mezi dvěma subjekty. Tato služba je lákavá pro majitele nemovitostí, jelikož jim dává možnost zhodnotit svou nemovitost více, než kdyby ji pronajímali dlouhodobě. Na druhou stranu je tento druh ubytování výhodný i pro hosty, jelikož zaplatí za toto krátkodobé ubytování méně než např. v hotelu.²⁷ Sdílení bytu může být i bezplatné, kdy majitelé nabízí přespání zdarma, např. z důvodu, že jsou sami pryč a potřebují někoho, kdo by se jim o nemovitost postaral. Projekt Couchsurfing²⁸ funguje od roku 2014, tedy mnohem déle než platforma Airbnb. Tento druh ubytování vytváří komunitu, která spojuje lidi se zájmem poznávat místní zvyky a styl života, procvičit si cizí jazyk a vytvářet nová přátelství. Pro cestovatele to představuje finanční úsporu, protože toto krátkodobé ubytování je poskytováno zdarma.

5.1.1 Historie

O platformě Airbnb, jež umožňuje krátkodobě sdílet ubytování, se v dnešní době hovoří velmi často. Tento start-up byl založen v roce 2008 v San Franciscu a od té doby jeho hodnota neustále roste a podle posledních údajů z loňského roku je tato hodnota 31 miliard dolarů, což jej řadí na druhé místo za platformu Uber, jež je také společností zprostředkovávající služby sdílené ekonomiky.²⁹ Za vznikem úspěšného projektu Airbnb stojí t. č. spolubydlíci Brian Chesky a Joe Gebbia, kteří

---

²⁷ *Analýza společnosti Deloitte z prosince 2017, zpracovaná pro Českou asociaci sdílené ekonomiky: Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. s. 8 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>

²⁸ *Couchsurfing* [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <http://www.couchsurfing.cz/>

²⁹ *Airbnb získalo od investorů již třetí miliardu dolarů. Mezi start-upy má větší hodnotu jen Uber* [online]. 10.3.2017 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-65654680-airbnb-ziskalo-od-investoru-jiz-treti-miliardu-dolaru-mezi-startupy-ma-vetsi-hodnotu-jen-uber>

neměli na nájem svého apartmánu, a proto přišli s řešením, jak si přivydělat. Ve svém obývacím pokoji poskytovali možnost přespaní na nafukovací matraci k čemuž přidávali také podávání snídaně. Vybudovali rovněž internetovou stránku airbedandbreakfast.com, prostřednictvím které vytvářeli nabídku. V únoru 2008 se k těmto dvěma společníkům připojil Nathan Blecharczyk, se kterým začali dále rozvíjet potenciál této služby. V dalším roce získala aplikace od Paula Grahama, jenž je zakladatelem inkubátoru Y Combinator, první investici v hodnotě 20 000 dolarů.³⁰ Airbnb se nejdříve nepotýkal s úspěchem, ale postupem času se rozrostl na společnost zprostředkovávající ubytování ve více než 81 000 měst a v 191 zemích světa.³¹

5.1.2 Faktory úspěchu

I když se zakladatelé Airbnb během rozvoje svého start-upu potýkali s existenčními problémy, kombinací jejich úsilí a několika dalších aspektů dosáhli současného úspěchu. K rozvoji platformy přispěly tyto okolnosti:

- moderní a snadný přístup – vyhledávání ubytování a poskytování volných kapacit je jednodušší, telefonní aplikace Airbnb je přehledná a dá se snadno vyhledat na internetu, také proces od spárování hosta s hostitelem až po platbu je mnohem rychlejší,
- dostupnost této služby – Chesky, Gebbia a Blecharczyk dokázali svůj start-up rozšířit do celého světa, čímž si získávají stále nové uživatele, to vede i k nárůstu referencí a hodnocení od jednotlivých uživatelů a poskytovatelů a tím pádem ke zkvalitnění služby Airbnb,
- samotný produkt – poskytování krátkodobého ubytování v různých zemích je něco, o co bude vždy mezi cestovateli zájem,
- různorodost ubytování – Airbnb nabízí široký výběr pokojů lišící se vybavením, ať už potenciální host vyhledává skromný byt či luxusní apartmán.

---

³⁰ VITAL Anna. *How Airbnb Started – Infographic* [online]. In: .10.14.2014 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://blog.adioma.com/how-airbnb-started-infographic/>

³¹ *Fast Facts* [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://press.atairbnb.com/fast-facts/>

5.1.3 Specifické aspekty sdíleného ubytování

Stejně jako jiné sektory sdílené ekonomiky, má i poskytování ubytování svá specifika. Z mikroekonomického hlediska je ve sdílené ekonomice zásadním výrobním faktorem kapitál. Dle Musil (2008) chápeme kapitál jako úspory přeměněné v investice, jinak řečeno úspory vydávané za účelem zhodnocení. V sektoru sdílené ekonomiky nabízející ubytovací služby je tento kapitál představován volnou kapacitou ubytování, která může mít různé podoby, např. se jedná o sdílení soukromého pokoje (ubytovaný má vlastní pokoj a sdílí některé společné prostory) či společného pokoje (ubytovaný sdílí pokoj i další prostory). Airbnb nabízí i další typ sdílení a tím je sdílení celé nemovitosti (byt, dům), v tomto případě se však spíše jedná o tradiční poskytování ubytování než sdílení. I když nabídka samostatného ubytování v nemovitosti nepředstavuje skutečné sdílení, není možné ji opomenout vzhledem k tomu, že dnes má pravděpodobně větší význam než např. sdílení pokoje s jinou osobou.

Tradičně se setkáváme s tím, že kdo je vlastníkem nemovitosti, ten ji i přímo nabízí, ale ne vždy tomu tak musí být. Mnohem častěji dnes dochází k tomu, že poskytovatel ubytování si od vlastníků pronajímá další nemovitosti, ve kterých pak nabízí volnou kapacitu k ubytování skrze on-line platformu.

Dalším výrobním faktorem je práce, jenž je ztotožněn s termínem pracovní síla. Oproti faktoru kapitálu je méně vytěžován, nicméně dochází mezi nimi k součinnosti. Díky tomu, že veškerá komunikace mezi poskytovatelem a uživatelem probíhá rychle a jednoduše přes mobilní aplikaci, není nutné, aby poskytovatel např. musel vést recepci nebo být stabilně u počítače. Faktor práce se pak výrazněji projevuje u poskytovatele, který zajišťuje úklid ubytování či nákup.

Poskytování ubytování ve sdílené ekonomice má i určitý dopad na bydlení ve městě, jelikož má vliv na růst cen za pronájem nebo cen nemovitostí. Podle Analýzy, která se zaměřila na srovnání tradičních ubytovacích kapacit a nabídku Airbnb ve stejné lokalitě bylo zjištěno, že Airbnb zaujímá v Praze přibližně 48,2 % trhu s krátkodobým ubytováním.

5.1.4 Cenový systém

Celková cena za rezervaci pro hosta se skládá z:

- nákladů, o jejichž výši rozhoduje hostitel. Mezi tyto náklady patří cena za noc neboli denní sazba za ubytování, poplatek za jednorázový úklid prostorů a případně poplatek hosta navíc sloužící k pokrytí další nákladů,
- nákladu platformy Airbnb, tzv. servisního poplatku, který slouží k provozu a podpoře Airbnb, ve výši 0–20 % z mezisoučtu ceny rezervace,
- ostatní náklady, které mohou být zahrnuty, např. poplatek za směnný kurz či DPH.

Výplata, kterou hostitel za poskytnuté ubytování získá, se pak vypočítá jako cena za rezervovanou noc ponížená o hostitelský servisní poplatek v obvyklé výši 3 %, který je automaticky odečten z výplaty.³²

5.1.5 Situace v Evropě

V oblíbeném španělském letovisku Palma de Mallorca se rozhodli zakázat krátkodobý pronájem bytu, či apartmánu. Starosta hlavního města Antoni Noguera Ortega, tímto vyslyší stížnosti místních obyvatel, kterým vadí neustálé zvyšování cen nájmu způsobené turismem. Důsledkem toho se tak Palma v červenci letošního roku stane prvním městem ve Španělsku, kde skončí poskytování krátkodobého ubytování v apartmánech. Více než 94 % krátkodobých pronájmů je zde poskytováno bez potřebných licencí, k čemuž přispěla i např. aplikace Airbnb, jak uvedl španělský deník El País. Tento zákaz se však nebude týkat oblastí na venkově, poblíž letiště nebo v průmyslových zónách.³³ V jiných evropských městech se zatím rozhodli pouze pro omezení pronájmu přes platformu Airbnb na určitý počet dní. Stejně jako ve španělské Palmě i tady je důvodem situace, kdy se v centru setkávají s nedostatkem bytů pro místní a s rostoucími cenami dlouhodobých pronájmů a nemovitostí. Vlastníci bytů totiž dávají přednost krátkodobým pronájmům před lidmi, kteří hledají trvalé bydlení. Nejprísnější

---

³² Poplatky za službu Airbnb [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.airbnb.cz/help/article/1857/what-are-airbnb-service-fees>

³³ ŠIMEK, Vladimír. *Palma de Mallorca zakáže krátkodobé pronájmy bytů a apartmánů. Místní si stěžují na rostoucí ceny nájmu kvůli turismu* [online]. 24.4.2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-66120130-palma-de-mallorca-zakaze-kratkodobe-pronajmy-bytu-a-apartmanu-mistni-si-stezuji-na-rostouci-ceny-najmu-kvuli-turismu>

omezení bylo provedeno v roce 2016 v Berlíně, kde pronájem prostřednictvím Airbnb zakázali úplně. Nicméně od letošního května dochází ke zmírnění pravidel.³⁴ V jiných evropských městech, např. v Londýně je omezení vlastníků pronajímat nemovitosti stanoveno na 90 dní v roce, v Paříži 120 dní v roce (platí pro 1. - 4. pařížský obvod) a v Amsterdamu 60 dní v roce, s tím že od příštího roku klesne na polovinu, tedy 30 dní v roce.³⁵

5.1.6 Situace v České republice

Dle statistiky vytvořené databází Airbnb za rok 2017 přijelo do České republiky 1 020 000 hostů, z toho 890 000 do Prahy, ze 150 zemí světa a celkem 424 000 českých uživatelů pak využilo tuto ubytovací službu při cestě z ČR do zahraničí.³⁶ Tato čísla jsou důkazem, že Airbnb významně přispělo k rozšiřování trendu sdílené ekonomiky. Česká republika se nechává inspirovat regulacemi v evropských městech a plánuje usměrnit krátkodobé ubytování prostřednictvím Airbnb v Praze, avšak toto omezení je zatím ještě v jednání. Mezitím alespoň Ministerstvo financí navrhlo sloučit místní poplatky do jednoho a tím zvýšit příjmy do místních rozpočtů.

5.2 Uber

Nemalý potenciál sdílené ekonomiky se nachází také v oblasti poskytování sdílené dopravy. I když historie sdílení statků a služeb je známa ještě před vznikem digitálních platforem, k největšímu rozvoji dochází až v posledním desetiletí. V roce 2008 vytvořili v San Franciscu Travis Kalanick a Garrett Camp aplikaci zvanou Uber³⁷, která patří mezi základní modely podnikání v rámci sdílené ekonomiky v oblasti dopravy. Jedná se o telefonní aplikaci, která zprostředkovává nabídku a poptávku po přepravě z určitého bodu do jiného místa dle vlastního výběru a

---

³⁴ *Berlin to drop Airbnb 'ban' on renting out main homes* [online]. 23.4.2018 [cit. 2018-04-30]. Dostupné z: <https://www.thelocal.de/20180323/berlin-drops-airbnb-ban>

³⁵ BIGAS, Jiří. *Amsterdam omezí pronájmy přes Airbnb na maximálně 30 dní v roce* [online]. 16.1.2018 [cit. 2018-04-30]. Dostupné z: https://byznys.lidovky.cz/amsterdam-omezi-pronajmy-pres-airbnb-na-maximalne-30-dni-v-roce-puo-firmy-trhy.aspx?c=A180115_171024_firmy-trhy_jbs

³⁶ *Airbnb v Česku* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.airbnbcitizen.com/data/#/cs/czech-republic>

³⁷ *Společnost Uber* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: www.uber.cz

propojuje tak dva subjekty - řidiče(poskytovatele) a cestujícího(uživatele). Uber tedy nabízí alternativu k tradiční taxislužbě.

Aplikace Uber označuje sebe samu jako spolujízdu, nicméně toto tvrzení není pravdivé. Skutečným reprezentantem této služby je např. francouzská on-line platforma BlaBlaCar.³⁸ Spolujízda představuje neziskovou a nekomerční činnost. Pro řidiče vytváří výhodu v tom, že při takovém cestování dochází k úspoře financí, které souvisí s provozem dopravního prostředku, tzn. k pokrytí nákladů na cestu, respektive spolupodílení se na nákladech.³⁹ Naproti tomu řidiči Uberu poskytují své služby za účelem při(výdělku), tzn. zisku. Jednou z výhod, kterou Uber své řidiče motivuje je volnost v plánování rozvrhu poskytování jízd, z toho plyne, že nemusí jezdit pravidelně na plný úvazek, ale jen někdy, zvláště o víkendech, si mohou přivydělávat jako vedlejší činnost. Ať tak či onak, stále si přivydělávají přepravou cestujících, a tedy chovají se jako „taxikáři“. Problémem je, že takové „taxikáře“ je obtížné kontrolovat a prokazovat jim, že provozují nelegální činnost.

5.2.1 Situace v České republice

V České republice začala tato přepravní služba provozovat svou činnost od roku 2014 v Praze, a to prostřednictvím svého sídla v Nizozemí.⁴⁰ Po pár letech fungování v Praze spustil Uber své služby od 1. února 2017 i v Brně, ale od samého počátku se setkával s odporem brněnské taxislužby Lido Taxi⁴¹, která je tradičním poskytovatelem přepravy na území Brna a která působí na trhu již 25 let. Společnost Lido Taxi (žalobce) se proto rozhodla spolu s vedlejší účastí brněnského magistrátu podat žalobu proti společnosti Uber (žalovaný). Krajský soud poté v dubnu 2017 v ustanovení č.j. 18 Nc 9/2017-46⁴² rozhodl v tomto znění:

---

³⁸ Společnost BlaBlaCar [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: www.blablacar.cz

³⁹ Časté dotazy: Co je to spolujízda [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.blablacar.cz/faq/otazky/co-je-to-spolujizda>

⁴⁰ Smluvní podmínky [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cs-CZ/legal/terms/cz/>

⁴¹ Společnost Lido Taxi Radio, s.r.o. [online]. [cit. 2018-05-03]. Dostupné z: <https://taxi-brno.eu/>

⁴² Usnesení o návrhu na vydání předběžného opatření: č.j. 18 Nc 9/2017-46. Krajský soud Brno, 2017. Dostupné také z: https://is.muni.cz/www/433533/Uber_-_predbezne_opatreni_Brno.pdf

- I. *„Žalovaný je povinen zdržet se provozování taxislužby na území Statutárního města Brna pomocí osob, které neprokázaly znalosti místopisu, znalosti právních předpisů upravujících taxislužbu a ochranu spotřebitele a znalosti obsluhy taxametry řidiči taxislužby ve smyslu obecně závazné vyhlášky Statutárního města Brna č. 28/2005, o stanovení podmínky provozování taxislužby na území města Brna.*
- II. *Žalovaný je povinen zdržet se zprostředkování taxislužby na území Statutárního města Brna osobám, které neprokázaly znalosti místopisu, znalosti právních předpisů upravujících taxislužbu a ochranu spotřebitele a znalosti obsluhy taxametry řidiči taxislužby ve smyslu obecně závazné vyhlášky Statutárního města Brna č. 28/2005, o stanovení podmínky provozování taxislužby na území města Brna, nebo ji provádějí pomocí osob, které neprokázaly znalosti místopisu, znalosti právních předpisů upravujících taxislužbu a ochranu spotřebitele a znalosti obsluhy taxametry řidiči taxislužby ve smyslu obecně závazné vyhlášky Statutárního města Brna č. 28/2005, o stanovení podmínky provozování taxislužby na území města Brna.*
- III. *Žalovaný je povinen zdržet se provozování taxislužby na území Statutárního města Brna pomocí vozidel, která nejsou vybavena taxametrem s nastavením pořadí cen jízdného ve smyslu nařízení Statutárního města Brna č. 1/2017, o maximálních cenách taxislužby na území Statutárního města Brna.*
- IV. *Žalovaný je povinen zdržet se zprostředkování taxislužby na území Statutárního města Brna osobám, které poskytují přepravu cestujících vozidly, která nejsou vybavena taxametrem s nastavením pořadí cen jízdného ve smyslu nařízení Statutárního města Brna č. 1/2017, o maximálních cenách taxislužby na území Statutárního města Brna.*
- V. *Žalovaný je povinen zdržet se provozování taxislužby na území Statutárního města Brna způsobem, kterým nesplňuje podmínky pro užívání stanovišť taxislužby ve smyslu obecně závazné vyhlášky Statutárního města Brna č. 15/2011, o stanovištích taxislužby, kterou se stanovují podmínky užívání stanoviště a Provozní řád stanovišť taxislužby na území města Brna.*

VI. *Žalovaný je povinen zdržet se zprostředkovávání taxislužby na území Statutárního města Brna osobám, které nesplňují podmínky pro užívání stanovišť taxislužby ve smyslu obecně závazné vyhlášky Statutárního města Brna č. 15/2011, o stanovištích taxislužby, kterou se stanovují podmínky užívání stanoviště a Provozní řád stanovišť taxislužby na území města Brna.*“

Jako odůvodnění bylo uvedeno, že žalobce prokázal rozhodné skutečnosti a soud návrhu v plném rozsahu vyhověl, další podrobnější odůvodnění nebylo potřeba dle § 169 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. (dále jen „o.s.ř.“).⁴³

V červnu 2017 se společnost Uber proti tomuto usnesení odvolala k Vrchnímu soudu v Olomouci, který předběžné opatření zrušil usnesením 7 Cmo 137/2017-341⁴⁴ a věc vrátil zpět v projednání Krajskému soudu v Brně. Příčinou bylo, že usnesení soudu prvního stupně je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, s odkazem na několik nálezů Ústavního soudu (např. IV. ÚS 1554/08 nebo III. ÚS 346/09). Krajský soud v Brně, následně předběžné opatření opakovaně potvrdil usnesením č.j.18 Nc 9/2017-377⁴⁵ a obhajoval neodůvodnění předběžného opatření odkazem na nálezy Ústavního soudu ÚS 2463/2014.

Konečné usnesení 7 Cmo 185/2017⁴⁶ vydal Vrchní soud v Olomouci, kterým změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že ho zamítl, a tedy společnost Uber může začít znovu poskytovat přepravní služby v Brně.

---

⁴³ § 169 (2) o.s.ř.: „Vyhotovení každého usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, návrhu na zajištění důkazu, návrhu na zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví nebo jinému návrhu, jemuž nikdo neodporoval, nebo usnesení, které se týká vedení řízení, anebo usnesení podle § 104a, nemusí obsahovat odůvodnění. Odůvodnění nemusí obsahovat rovněž usnesení, kterým bylo rozhodnuto nikoli ve věci samé, přípouští-li to povaha této věci a je-li z obsahu spisu zřejmé, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto; v tomto případě se ve výroku usnesení uvedou zákonná ustanovení, jichž bylo použito, a důvod rozhodnutí.“

⁴⁴ *Usnesení 7 Cmo 137/2017-341*. Vrchní soud Olomouc, 2017. Dostupné také z: https://is.muni.cz/www/433533/Uber_-_predbezne_opatreni_Brno_-_Vrchni_soud_v_Olomouci.pdf

⁴⁵ *Usnesení 18 Nc 9/2017-377*. Krajský soud Brno, 2017. Dostupné také z: http://www.ceskatelevize.cz/ct24/sites/default/files/1951603-487574200_0_18nc_9_2017_48.pdf

⁴⁶ *Usnesení 7 Cmo 185/2017*. Vrchní soud Olomouc, 2017. Dostupné také z: https://is.muni.cz/www/433533/7Cmo_185-2017.pdf

Nicméně v současnosti ani po zrušení předběžného opatření olomouckým Vrchním soudem neobnovil Uber své služby v Brně a podle mluvčí Uberu Miroslavy Jozové teprve zvažují podmínky pro znovuspuštění.⁴⁷

5.2.2 Situace v Evropě

V prosinci 2017 rozhodl Soudní dvůr EU, o tom, že Uber je přepravní služba, a tudíž musí žádat o licenci a povolení dle příslušných zákonů zemí EU. Na toto rozhodnutí se rozhodli zareagovat např. na Slovensku, kde od března letošního roku pozastavili přepravní činnost poskytovatelů skrze platformu Uber.

Nejen ve světě, ale i v České republice se setkáváme s námitkami proti této digitální platformě, zejména ze strany provozovatelů tradičních taxislužeb a jejich řidičů, kteří neustále protestují proti praktikám Uberu. Proto se v tuzemsku, ale i v jiných členských státech EU zabývají regulací sdílené ekonomiky. Všeobecně platí, že sdílená ekonomika představuje potenciál, jenž je zapotřebí dále rozvíjet. Zatímco v ČR je regulace teprve na začátku a vytváří se studie a analýzy⁴⁸, tak v jiné evropské zemi, v Estonsku, jsou mnohem dál a tím pádem i považováni za průkopníka v oblasti právní regulace sdílené ekonomiky. Estonsko je první zemí, která legalizovala alternativní dopravní službu Uber. Stejně jako v České republice, ani v Estonsku se nevyhnuly projevy nesouhlasu tradičních taxikářů. Nelíbilo se jim, že řidiči Uberu nesplňují podmínky pro provozování taxislužeb, nevlastní taxametr, nemají speciálně označená vozidla. Proto byl v červnu 2017 přijat estonským parlamentem zákon, který vytváří regulatorní podmínky pro on-line zprostředkovatele přepravních služeb a upravuje jejich vztah k tradičním taxislužbám. V listopadu 2017 došlo k účinnosti této novely zákona a výsledkem je že se zmírnila pravidla pro tradiční poskytovatele taxislužeb. Řidič v Estonsku, který provádí přepravu lidí v osobním voze, si nyní může vybrat, zda k vyúčtování jízdy zvolí taxametr nebo mobilní aplikaci po vzoru Uberu, díky níž vyjde provoz taxi

---

⁴⁷ *Do Brna se Uber zatím nevrátil. Po zrušení předběžného opatření zvažuje možnosti* [online]. 12. 2. 2018 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/463143-do-brna-se-uber-zatim-nevratil-po-zruseni-predbezneho-opatreni-zvazuje-moznosti.html>

⁴⁸ Analýza Úřadu vlády ČR z listopadu 2016: Vymezení metodologických postupů pro zajištění datové základny a ekonomických východisek pro regulatorní ošetření tzv. sdílené ekonomiky, Analýza Úřadu vlády ČR z února 2017: Sdílená ekonomika a digitální platformy s důrazem na právní aspekty sdílené ekonomiky, Analýza Úřadu vlády ČR z června 2017: Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platform, Analýza společnosti Deloitte z prosince 2017, zpracovaná pro Českou asociaci sdílené ekonomiky: Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví

levněji. Využívání obou modelů navíc může podle svého uvážení střídat. Estonsko také ulehčilo získávání licencí, když třeba odstranilo dříve povinné zkoušky z místopisu. Nově jim i řidičům Uberu pro získání oprávnění stačí prokázat, že mají čistý trestní rejstřík a v minulosti nespáchali vážnější dopravní přestupek. Jelikož Estonsko patří mezi země s vysokou digitalizací v oblasti státní správy, vytvořila estonská daňová správa propojení s informačním systémem Uber, který poskytuje data o proběhlých transakcích prostřednictvím této platformy. Tato sesbíraná data se automaticky převádí a předpřipravují elektronická daňových přiznání smluvních řidičů Uber. Dochází tak nejen k přehledu daňových povinností, ale zároveň k úspoře času a snížení byrokracie.⁴⁹

5.2.3 Pohled cestujícího

Jednou z výhod pro uživatele je rychlost a flexibilita aplikace. Cestující si prostřednictvím aplikace vyhledá nejbližšího řidiče Uberu a ještě před zahájením jízdy zjistí vzdálenost a cenu přepravy. Pro objednání jízdy si nejprve cestující musí stáhnout bezplatnou aplikaci Uber a vytvořit si v ní účet. Poté zadá svou aktuální polohu nebo ji aplikace sama vyhledá a cíl cesty, následně se uživateli zobrazí dostupní řidiči v blízkém okolí. Jakmile některý z řidičů objednávku přijme, v aplikaci se ukáže profil řidiče, stanovená cena a za jak dlouho řidič přijede na zvolený bod vyzvednutí. Platba za tuto přepravu pak probíhá elektronicky a poté je oběma uživatelům provedeno vzájemné hodnocení provedené jízdy.

5.2.4 Pohled řidiče

Z pohledu řidiče je registrace do aplikace zcela jednoduchá. Stačí nahrát řidičský průkaz, technický průkaz, doklad o pojištění vozidla a potřebné informace pro kontrolu řidičské historie. Potenciální poskytovatel přepravy nemusí ani mít vlastní auto Uber v tomto případě za daných podmínek poskytne.

Platforma Uber však vytváří další alternativy, které vychází z původního modelu. Například Uber Taxi mohou využívat pouze řidiči, jež jsou fyzické osoby a splňují podmínky pro poskytování taxislužby, kdežto pro Uber Pop mohou

---

⁴⁹ Analýza společnosti Deloitte z prosince 2017, zpracovaná pro Českou asociaci sdílené ekonomiky: *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]., s. 20 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>

všeobecně provozovat fyzické osoby, které vlastní automobil a mají k němu řidičské oprávnění.⁵⁰ Další speciální aplikací je UberEATS, která zprostředkovává doručování jídel. Skrz tuto aplikaci si zákazník zvolí partnerskou restauraci, ve které si vybere jídlo. Poté se mu zobrazí odhadovaný čas doručení a celková cena, která zahrnuje cenu jídla, rezervační poplatek Uber Eats a všechny příslušné poplatky, následná platba probíhá přes účet Uber. Doručování objednávky lze sledovat i on-line, po jejím vyzvednutí kurýrem z restaurace.⁵¹

5.3 Zonky

Mezi další oblasti, kde sdílená ekonomika působí, patří finanční sektor. Na českých investičních trzích se setkáváme s platformou Zonky⁵², která se začíná uplatňovat jako alternativní forma financování pomocí způsobu crowdfunding.⁵³ Společnost Zonky zprostředkovává tzv. P2P půjčky (peer-to-peer lending), což jsou nebankovní půjčky, v rámci kterých si lidé půjčují vzájemně peníze a propojení on-line mezi nimi vytváří P2P platforma. Počátkem tohoto roku byla spuštěna pro ty, jež poptávají půjčku, nová mobilní aplikace, přičemž v plánu je i aktualizace s rozšířením na investorskou část, což umožní lepší a rychlejší přístup k této finanční službě. P2P půjčka je druh úvěru, kdy peníze nejsou poskytovány žádnou společností, ale lidmi, kteří chtějí půjčit a tím zhodnotit své peníze. Zonky zde vystupuje jako platforma, která on-line propojuje dva subjekty, a to investora (věřitele) a příjemce půjčky (dlužníka). Společnost Zonky je registrována u České národní banky jako poskytovatel platebních služeb malého rozsahu a hlavní činností je poskytování spotřebitelských úvěrů, které ustanovení § 2 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru definuje jako odloženou platbu, peněžitou zápůjčku, úvěr nebo obdobnou finanční službu poskytovanou nebo zprostředkovanou spotřebiteli.

---

⁵⁰ 3 rozdíly mezi UberPOP, UberSelect a UberBlack [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.ubertaxi.cz/co-je-uber/uberpop-vs-black/>

⁵¹ Průvodce Uber Eats [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: https://help.uber.com/cs_CZ/h/c8d741b2-ad6b-4a37-95dc-4cbb424a332b

⁵² Zonky [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://zonky.cz/>

⁵³ Crowdfundingem se rozumí způsob získávání finančních prostředků pro určitý účel, projekt nebo podnikatelský záměr. Na úvěr se dlužníkovi složí více investorů, přičemž každý z nich půjčuje poměrně nízkou částku, čímž diverzifikuje riziko. Crowdfunding: Alternativní způsob financování podnikatelů [online]. 20.2.2015 [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://finexpert.e15.cz/crowdfunding-alternativni-zpusob-financovani-podnikatelu>

Oprávnění poskytovat takový spotřebitelský úvěr mají jen subjekty, kterým to zákon dovoluje a dozor nad dodržováním povinností a aktivitami těchto subjektů vykonává ČNB. Jelikož platforma Zonky patří mezi technologické společnosti poskytující P2P půjčky v České republice dá se její činnost označit za službu, protože dle čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice 2015/1535 se službou rozumí „*jakákoliv služba informační společnosti, tj. každá služba poskytovaná zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb.*“⁵⁴ Pro význam této definice se dále chápe:

- i) „*službou poskytovanou na dálku*“ *služba poskytovaná bez současné přítomnosti stran,*
- ii) „*službou poskytovanou elektronicky*“ *služba odeslaná z výchozího místa a přijatá v místě jejího určení prostřednictvím elektronického zařízení pro zpracování (včetně digitální komprese) a uchovávání dat a jako celek odeslaná, přenesená nebo přijatá drátově, rádiově, opticky nebo jinými elektromagnetickými prostředky,*
- iii) „*službou poskytovanou na individuální žádost příjemce služeb*“ *služba poskytovaná přenosem dat na individuální žádost.*“

Jako příklad služby poskytované na žádost příjemce uvádí související metodický pokyn mimo jiné právě on-line finanční služby mezi které zahrnují bankovní, investiční, burzovní a pojišťovací služby.⁵⁵

V České republice se tyto úvěry začínají čím dál více rozšiřovat a roste počet lidí, kteří se rozhodli tento typ půjčky využít, a ačkoliv má crowdfunding zatím malou pozici na finančních trzích, v budoucnu může začít konkurovat tradičním odvětvím, jako je např. bankovníctví. Pavel Novák, ředitel společnosti Zonky, uvádí, že zatímco na konci roku 2015, kdy projekt Zonky vznikl, nepřesáhl celkový realizovaný objem půjček 25 milionů Kč, na počátku letošního roku to bylo již více než 2,5 miliardy Kč. Stejně tak je zaznamenán i růst této populární služby u lidí, kdy

---

⁵⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti. In: . Úřední věstník EU. L 241. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L1535&from=CS>

⁵⁵ Bod II. Základní pojmy a definice 2. Služby – Metodické pokyny ke Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2015/1535/EU ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti [online]. [cit. 2018-05-03]. Dostupné z: <http://www.unmz.cz/test/metodicke-pokyny-r172>

v roce 2015 bylo zhruba 600 aktivních investorů a nyní je to kolem 9000 uživatelů, kteří pravidelně investují.⁵⁶

5.3.1 Pohled žadatele

Na Zonky jsou poskytovány bezúčelové úvěry, tzn. že klient si může půjčit na cokoliv např. (rekonstrukce, nové auto nebo refinancování). Zonky poskytují půjčky ve výši od 20 000 Kč do 500 000 Kč, přičemž klient si zvolí výši měsíční splátky a tu poté zasílá zpět do Zonky, která se postará o správné rozdělení mezi investory. Aby si klient mohl na Zonky půjčit, musí nejprve vyplnit své osobní údaje a dále doložit záznamy o příjmech prostřednictvím úplných bankovních výpisů za poslední tři měsíce a poté ještě vložit do zabezpečeného systému dva osobní doklady, občanský průkaz a druhý doklad (cestovní pas, řidičský průkaz, zbrojní průkaz, rodný list nebo kartičku pojištění).⁵⁷ V průběhu registrace musí klient ještě sdělit pár slov o sobě, svůj příběh, proč si chce půjčit a na co, na základě toho pak Zonky individuálně vytváří nejvhodnější nabídky a úrokovou sazbu. Po uzavření smlouvy o úvěru s P2P platformou příjemce půjčky vloží svůj příběh na tzv. Tržiště, což je právě místo, kde si investoři vybírají, na co své peníze poskytnou. Půjčka na tržišti zůstane aktivní dva dny a v případě, že nedojde k úplnému zafinancování investory, poskytne zbytek peněz Zonky Investor. Jakmile je celá částka složená, dochází k převodu na klientův bankovní účet, přičemž je stržen poplatek 2 % z celkové částky za zprostředkování a další služby.

5.3.2 Pohled investora

Druhým typem subjektu je poskytovatel půjčky (investor, věřitel), ten se musí také na začátku on-line registrovat, zadat osobní údaje, poskytnout občanský průkaz a další doklad totožnosti, telefonní číslo a číslo bankovního účtu. Poté dochází k uzavření smlouvy a investor může převést peníze na svou investorskou peněženku. K dokončení registrace dochází v momentu, kdy Zonky zkontroluje doklady a aktivuje účet. Následně může investor navštívit Tržiště s nabídkami a začít tak spolufinancovat půjčky, minimální částka je 200 Kč. Splátky včetně úroků

---

⁵⁶ *Masivní růst sdílené ekonomiky v Česku a ve světě* [online]. 7.4.2018 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/507493-sdilena-ekonomika/>

⁵⁷ *Časté dotazy, když si chcete půjčit* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>

jsou vypláceny měsíčně na investorskou peněženku, odkud se dají znova investovat nebo převést zpět na bankovní účet. Stejně jako žadatel i investor musí uhradit poplatek za zprostředkování. Jeho výše závisí na úrokové sazbě úvěru, do kterého věřitel zainvestoval. Tento poplatek se počítá denně z aktuálně investované částky a strhává se jednou měsíčně (vždy 1. den v měsíci).⁵⁸

Rating	Úroková sazba p.a.	Poplatek p.a.
A**	3,99%	0,20%
A*	4,99%	0,50%
A++	5,99%	1,00%
A+	8,49%	2,50%
A	10,99%	3,00%
B	13,49%	3,50%
C	15,49%	4,00%
D	19,99%	5,00%

Tabulka 5.3-1⁵⁹

Může nastat situace, že dlužník nesplácí několik měsíců svou půjčku a bude nutné pohledávku vymáhat soudní cestou. V tomto případě si Zonky účtuje poplatek za vynaložení nákladů na vymáhání ve výši 30 % ze skutečně vymožené částky, zbytek dostávají investoři.

5.3.3 Systém fungování

Jak již bylo několikrát zmíněno, v modelu sdílené ekonomiky vystupují vždy tři kategorie subjektů, a ne jinak tomu je u P2P půjček. Prvním subjektem je věřitel, který poskytuje půjčku prostřednictvím investování svých peněz. Dalším subjektem je dlužník, který o peníze žádá. Posledním subjektem je zprostředkovatel neboli on-line platforma, která propojuje investora a zájemce o půjčku. Její funkcí je také administrativní činnost, rozdělování splátek investorům nebo vymáhání nesplacených pohledávek.

Z pohledu fungování P2P půjček můžeme rozlišovat dva hlavní modely – decentralizovaný a centralizovaný. Pro decentralizovaný model je typické, že existuje přímý smluvní vztah mezi příjemcem a poskytovatelem půjčky.

⁵⁸ Časté dotazy, když chcete půjčovat [online]. [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi-investor>

⁶¹ Tamtéž

Zprostředkovatelská platforma je jen prostředníkem mezi investorem a zájemcem o půjčku a na starost má obvykle tok peněz mezi nimi. Naopak v centralizovaném modelu, který využívá společnost Zonky, nevzniká smluvní vztah mezi příjemcem a poskytovatelem půjčky. Příjemce uzavírá smlouvu o úvěru se zprostředkovatelem a poskytovatel pak uzavírá se zprostředkovatelem smlouvu o participaci na úvěru. Tyto modely nemusí vždy fungovat v buď centralizované nebo decentralizované formě, ale někteří zprostředkovatelé mohou oba způsoby kombinovat. (Klamo, 2017)

6 Závěr

V bakalářské práci bylo cílem popsat právní aspekty jenž souvisí se sdílenou ekonomikou, která je považována za fenomén dnešní doby.

V úvodu byla vymezena různá pojetí tohoto ekonomického modelu, neboť zatím nedošlo k přijetí obecně uznávané definice. Zmíněny byly i výhody a nevýhody, které jsou součástí sdílené ekonomiky. Z pohledu státu se jedná především o nevýhodu nedostatečné právní regulace v jednotlivých právních oborech, proto byly ve druhé kapitole zmíněny problémy týkající se pracovněprávních vztahů, ochrany soukromí a osobních údajů.

Následující kapitola se zabývala finančními a daňovými aspekty sdílené ekonomiky, konkrétně daňovými povinnostmi subjektů z hlediska daní z příjmů, daně z přidané hodnoty, místních poplatků a elektronické evidence tržeb.

V poslední části této práce byli popsáni tři významní představitelé on-line platform v České republice, z nichž každý patří do jiného sektoru provozování služeb sdílené ekonomiky – Airbnb (ubytovací služby), Uber (přepravní služby) a Zonky (finanční služby). Také byly zmíněny příklady toho, jak se v zahraničí staví k problému sdílení.

Závěrem se dá říci, že stav regulace sdílené ekonomiky v tuzemsku je na počátku, vytvářeny jsou zatím jen úvahy a analýzy. Jednou z variant budoucích řešení tohoto ekonomického jevu by mohla být úprava definice podnikání, kam by se zařadil takový přivýdělek z on-line platformy, dále se nabízí možnost doporučená Evropskou komisí a tou je zařazení sdílené ekonomiky mezi výjimky v živnostenském zákoně. Zároveň by však měl být stanoven maximální počet odpracovaných hodin či maximální příjem z této činnosti. Realizace dalšího návrhu v podobě vlastního zákona o sdílené ekonomice by mohla být složitější, nicméně by přesně definovala, co to sdílená ekonomika je a její zúčastněné subjekty, rozdíly mezi podnikáním, práva a povinnosti subjektů nebo jejich odpovědnost. Takové řešení by bylo ale zdlouhavé, vzhledem k současnému rychlému vývoji sdílené ekonomiky. V úvahu ještě připadá možnost, kdy by prvky sdílené ekonomiky byly postupně zapracovány do konkrétních právních předpisů. Nakonec, zřejmě nejefektivnějším přístupem by se jevila kombinace výše uvedených řešení, tj. vymezení sdílenou ekonomiku a postupně novelizovat v právních oborech. Nicméně inspirací by mohl být i přístup Estonska, jež byl popsán v předchozí kapitole.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

1. FIALOVÁ, Eva. *Ochrana soukromí a osobních údajů ve sdílené ekonomice. Sdílená ekonomika - sdílený právní problém?*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 107-121. ISBN 9788075528742.
2. BENDA, Marek. Perspektivy sdílené ekonomiky: *Dokumentační bulletin MF: Přehled* dokumentovaných článků, knih a dalších informačních zdrojů. Praha (6) 2016. ISSN: 1804-7262
3. HŮLKA, Tomáš. *Nové formy flexibilního zaměstnávání, nebo ohrožení jistot?. Sdílená ekonomika - sdílený právní problém?*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 39-49. ISBN 9788075528742.
4. JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-807-3806-392.
5. KLAMO, Josef. *P2P lending z pohledu českého finančního práva. Sdílená ekonomika - sdílený právní problém?*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 175-176. ISBN 9788075528742.
6. KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-807-4788-413.
7. MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2018: úplná znění platná k 1.1.2018*. 28. vydání. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-0766-7
8. MUSIL, Petr. *Ekonomie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-126-7
9. ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA, Irena PELIKÁNOVÁ, Robert PELIKÁN a Alena BÁNYAIOVÁ. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-638-9.
10. VÁCHA, Jan. *Problematika sdílené ekonomiky v oblasti osobní přepravy. Sdílená ekonomika - sdílený právní problém?*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 107-121. ISBN 9788075528742.
11. VEBER, J.; KRAJČÍK, V.; HRUŠKA, L. a kol. (2016) *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP

Legislativa

1. Evropský parlament a Rada EU: *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)*. In: Úřední věstník L 119. Dostupné také z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN>
2. Evropská komise: *Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Evropský program pro ekonomiku sdílení*. In: Brusel, 2016. Dostupné také z: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-356-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>
3. Evropský parlament a Rada EU: *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti*. In: Úřední věstník EU. L 241. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L1535&from=CS>
4. Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: *Metodické pokyny ke Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2015/1535/EU ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti* [online]. [cit. 2018-05-03]. Dostupné z: <http://www.unmz.cz/test/metodicke-pokyny-r172>
5. Úřad Vlády ČR: *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů*. In: . Úřad vlády České republiky, 2018. Dostupné také z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNAXGJ2ZS3>
6. Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území
7. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů
8. Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích
9. Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník
10. Zákon č. 455/1991 Sb. živnostenský zákon

11. Zákon č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru
12. Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů
13. Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty
14. Zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce
15. Zákon č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele
16. Zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád.

Elektronické dokumenty a ostatní

1. Airbnb: *Poplatky za službu* Airbnb [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.airbnb.cz/help/article/1857/what-are-airbnb-service-fees>
2. Airbnb: *Obchodní podmínky spol. Airbnb* [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: https://www.airbnb.cz/terms/privacy_policy
3. AirbnbCitizen: *Airbnb v Česku* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.airbnbcitizen.com/data/#/cs/czech-republic>
4. BIGAS, Jiří. *Amsterdam omezí pronájmy přes Airbnb na maximálně 30 dní v roce* [online]. 16.1.2018 [cit. 2018-04-30]. Dostupné z: https://byznys.lidovky.cz/amsterdam-omezi-pronajmy-pres-airbnb-na-maximalne-30-dni-v-roce-puo-/firmy-trhy.aspx?c=A180115_171024_firmy-trhy_jbs
5. Blablacar: *Společnost BlaBlaCar* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: www.blablacar.cz
6. Blablacar: *Časté dotazy: Co je to spolujízda* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.blablacar.cz/faq/otazky/co-je-to-spolujizda>
7. BOTSMAN, Rachel. *Defining The Sharing Economy: What Is Collaborative Consumption— And What Isn't?* [online]. 27.5.2015 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.fastcompany.com/3046119/defining-the-sharing-economy-what-is-collaborative-consumption-and-what-isnt>
8. CAMPBELL, Harry. *11 Things That Can Get You Deactivated As An Uber Driver* [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://therideshareguy.com/10-things-that-can-get-you-deactivated-as-an-uber-driver/>

9. Couchsurfing: *Couchsurfing* [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <http://www.couchsurfing.cz/>
10. Deloitte: *Analýza společnosti Deloitte z prosince 2017, zpracovaná pro Českou asociaci sdílené ekonomiky: Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. , s. 8, 16 – 17. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>
11. DE STEFANO, Valerio. *The rise of the "just-in-time workforce" : on-demand work, crowdwork and labour protection in the "gig-economy"*. Geneva: ILO, 2016. Dostupné také z: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_443267.pdf
12. E15: *Crowdfunding: Alternativní způsob financování podnikatelů* [online]. 20.2.2015 [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://finexpert.e15.cz/crowdfunding-alternativni-zpusob-financovani-podnikatelu>
13. Evropský parlament: *The situation of workers in the collaborative economy* [online]. ,s. 1 – 3, 6 - 7 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587316/IPOL_IDA\(2016\)587316_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587316/IPOL_IDA(2016)587316_EN.pdf)
14. Evropská Unie: *Assessing the size and presence of the collaborative economy in Europe* [online]. 19.10.2017 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2acb7619-b544-11e7-837e-01aa75ed71a1/language-en>
15. Finance: *Masivní růst sdílené ekonomiky v Česku a ve světě* [online]. 7.4.2018 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/507493-sdilena-ekonomika/>
16. Finanční správa: *Informace k daňovému posouzení povinností poskytovatelů ubytovacích služeb (Airbnb a další)* [online]. 11.10.2017 [cit. 2018-04-29]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-placeni-dani/2017-10-11_Info_k_danovemu_posouzeni_povinnosti_poskytovatelu_ubytovacich_sluzeb.pdf

17. Ihned: *Airbnb získalo od investorů již třetí miliardu dolarů. Mezi start-upy má větší hodnotu jen Uber* [online]. 10.3.2017 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-65654680-airbnb-ziskalo-od-investoru-jiz-treti-miliardu-dolaru-mezi-startupy-ma-vetsi-hodnotu-jen-uber>
18. Ipsos: *Sdílená ekonomika si teprve hledá ve společnosti své místo* [online]. 13.4.2018 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.ipsos.com/cs-cz/sdilena-ekonomika-si-teprve-hleda-ve-spolecnosti-sve-misto>
19. MATOFSKA, Benita, *What is the Sharing Economy?* [online]. 1.9.2016 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <http://www.thepeoplewhoshare.com/blog/what-is-the-sharing-economy/>
20. Měšec: *P2P ekonomika: „Raději přímo než přes prostředníka“* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/market-voice/p2p-ekonomika-radeji-primo-nez-pres-prostrednika/>
21. Ministerstvo financí ČR: *Sdílená ekonomika: přehled opatření* [online]. In: 4. 4. 2018 [cit. 2018-05-08]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2018/sdilena-ekonomika-prehled-opatreni-31496>
22. Ministerstvo financí ČR: <https://www.airbnb-citizen.com/data/#/cs/czech-republic> *Finanční a ekonomické informace. Dokumentační bulletin MF: Perspektivy sdílené ekonomiky* [online]. 2016 [cit. 2018-03-18]. ISSN 1804-7262. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Bulletin-knihovny-MF_2016-c-06_Financni-a-ekonomicke-informace-62016.pdf
23. Novinky: *Do Brna se Uber zatím nevrátil. Po zrušení předběžného opatření zvažuje možnosti* [online]. 12. 2. 2018 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/463143-do-brna-se-uber-zatim-nevratil-po-zruseni-predbezneho-opatreni-zvazuje-moznosti.html>
24. Press Atairbnb: *Fast Facts* [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://press.atairbnb.com/fast-facts/>
25. ŠIMEK, Vladimír. *Palma de Mallorca zakáže krátkodobé pronájmy bytů a apartmánů. Místní si stěžují na rostoucí ceny nájmu kvůli turismu* [online]. 24.4.2018 [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-66120130-palma-de-mallorca-zakaze-kratkodobe-pronajmy-bytu-a-apartmanu-mistni-si-stezuji-na-rostouci-ceny-najmu-kvuli-turismu>

26. Taxi Brno: *Společnost Lido Taxi Radio, s.r.o.* [online]. [cit. 2018-05-03]. Dostupné z: <https://taxi-brno.eu/>
27. The Local: *Berlin to drop Airbnb 'ban' on renting out main homes* [online]. 23.4.2018 [cit. 2018-04-30]. Dostupné z: <https://www.thelocal.de/20180323/berlin-drops-airbnb-ban>
28. Uber: *Společnost Uber* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: www.uber.cz
29. Uber: *Smluvní podmínky* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cs-CZ/legal/terms/cz/>
30. Ubertaxi: *3 rozdíly mezi UberPOP, UberSelect a UberBlack* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.ubertaxi.cz/co-je-uber/uberpop-vs-black/>
31. Uber: *Průvodce Uber Eats* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: https://help.uber.com/cs_CZ/h/c8d741b2-ad6b-4a37-95dc-4cbb424a332b
32. Uber: *Smluvní podmínky* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cs-CZ/legal/terms/cz/>
33. Vláda ČR: *Premiér Babiš po setkání se zástupci společnosti Uber: Podepíšeme společné memorandum, které určí pravidla* [online]. 8. 3. 2018 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/premier-babis-po-setkani-se-zastupci-spolecnosti-uber-podepiseme-spolecne-memorandum--ktere-urci-pravidla-163857/>
34. Vláda ČR: *Vláda uzavřela memorandum se společností Uber* [online]. 30. 4. 2018 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-uzavrela-memorandum-se-spolecnosti-uber-165182/>
35. VITAL Anna. *How Airbnb Stared – Infographic* [online]. In: .10.14.2014 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://blog.adioma.com/how-airbnb-started-infographic/>
36. Zonky: *Zonky* [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://zonky.cz/>
37. Zonky: *Časté dotazy, když si chcete půjčit* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>
38. Zonky: *Časté dotazy, když chcete půjčovat* [online]. [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi-investor>
39. Zonky: *Časté dotazy, když si chcete půjčit* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>

Seznam zkratek

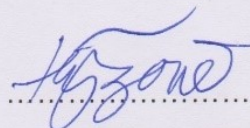
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EET	Elektronická evidence tržeb
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
MF	Ministerstvo financí
např.	například
P2P	Peer-to-peer
resp.	respektive
t.č.	toho času
tn.	to znamená
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZMP	Zákon o místních poplatcích

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 5. 2018

Barbora Hýžová